

Stormmeeuw PA14 ‘the chimneylover’

Hein Verkade en Dick Passchier

Onder de titel ‘Antieke Rus wordt moderne Est’ werd bijna vijf jaar geleden in ‘de Strandloper’ het verhaal rond de ontdekking en historie van een geringde Stormmeeuw beschreven. Het artikelje eindigde met de volgende zin: ‘Mocht er nog meer nieuws over PA14 komen dan zal dit weer in de Strandloper worden vermeld’.

In het voorjaar van 2005 stuurden we een mail richting Estland. Hierin meldden wij dat Stormmeeuw PA14 de afgelopen winter voor het eerst in jaren niet was waargenomen rond de Weteringkade in Noordwijk-Binnen.

In juli ontving ik het volgende bericht van onderzoeker Kalev Rattiste uit Estland:

*Dear Hein,
Unfortunately, PA14 did not return to the colony this spring. Most probably he is dead. I am sorry.
Kalev*

Vervolgens werd er weer een bericht vanuit Noordwijk gestuurd. Hierin werd gevraagd om meer informatie over deze meeuw. Tenslotte was PA14 inmiddels de bekendste meeuw van Noordwijk geworden.

foto Jan Jacobs

Een foto, genomen tijdens de afgelopen Nieuwjaarsreceptie, waarop Dick Passchier

officieel werd geringd als opvolger OPA14 werd als bijlage meegestuurd. Dit opende alle registers, want twee dagen later was er een enthousiast bericht van Kalev met werkelijk alle informatie over deze meeuw. Hierin stonden veel interessante feiten.

Stormmeeuw PA14 behoorde tot de allersterkste in de Kakrarahu-kolonie in West-Estland. Hij kroop in 1981 uit het ei. Op driejarige leeftijd is hij in dezelfde kolonie gaan broeden en heeft dit 21 jaar lang volgehouden. Kalev schrijft dat slechts 10% van de jonge Stormmeeuwen in zijn kolonie de volwassen leeftijd van drie jaar bereikt. Deze meeuwen broeden vervolgens gemiddeld 5-6 jaar in de kolonie. Dit betekent dus dat 50% van de volwassen meeuwen langer dan 6 jaar broedt. 20% broedt 10 jaar of langer en slechts 2% 20 jaar of langer. PA14 behoorde dus tot de 0,2% oudste vogels in de kolonie! Net niet de alleroudste, want die broedde er 26 jaar achtereen.

In die 21 jaar heeft PA14 minimaal 39 vliegvlugge nakomelingen gekregen. Dit aantal ligt vermoedelijk nog iets hoger want de resultaten uit 1984 en 1985 zijn helaas niet bekend. In 1994 werd het eerste legsel gepredeerd, en spoelde het vervolglegsel weg. In 1996 werden zowel het eerste als het vervolglegsel gepredeerd. In alle andere jaren bracht hij jongen groot.

Stormmeeuwen zijn net als veel andere meeuwensoorten meestal trouw aan hun partner. Wanneer je zo'n hoge leeftijd als PA14 bereikt overleef je je partner nogal eens. Zo heeft PA14 zeker vier vrouwtjes gehad gedurende zijn lange leven. Samen met zijn eerste vrouw bracht hij tot 1991 jaarlijks enkele jongen groot. Daarna keerde het vrouwtje niet meer terug in de kolonie wat vrijwel zeker inhoudt dat de vogel omgekomen was. Zijn tweede ‘huwelijk’ was opmerkelijk in die zin dat het een ‘gescheiden’ vrouw betrof. Deze verbintenis duurde slechts één seizoen want daarna keerde ook zij niet meer terug. Het derde huwelijk was weer bestendig, want pas na acht jaar keerde ook dit vrouwtje niet meer terug naar de kolonie. Zijn vierde vrouw tenslotte overleefde PA14 na drie jaar in 2004. Alle partners van PA14 waren ook gekleurd waardoor de huwelijksrouw zichtbaar werd voor de onderzoekers.

Daar er in de kolonie al veel langer onderzoek wordt gedaan is het mogelijk een heuse stamboom van PA14 aan te leggen.

Aan moeders kant gaat dit slechts één generatie terug. Zij werd buiten het studiegebied geboren maar heeft er later wel gebroed van 1976 tot 1983. De vader van PA14 werd wel binnen het studiegebied geboren. Hij kroop uit het ei in 1971 en broedde er vervolgens tot 1983. Daar er al sinds 1962 (!) onderzoek wordt gedaan in de kolonie zijn zelfs de grootouders van PA14 bekend. Grootvader broedde er reeds in 1962 en hield dit vol tot 1973. Grootmoeder keerde na 1975 niet meer terug.

Twee feiten vallen op wanneer je de stamboom bekijkt. Alle voorouders van PA14 zijn tamelijk oud geworden, kennelijk een sterk geslacht. Nog opmerkelijker is de duur van het onderzoek. Reeds 43 jaar worden de meeuwen in deze kolonie gevolgd. Het evenaart hiermee de duur van het Bosuilonderzoek van Fred Koning in de Amsterdamse Waterleidingduinen.

Deze vogelonderzoeken behoren tot de langstlopende in Europa!

Dankzij zijn opvallende kleurring was PA14 gemakkelijk terug te vinden in de kolonie in Estland en aan de Weteringkade in Noordwijk. Merkwaardig genoeg is de vogel gedurende zijn lange leven nergens anders dan op deze twee plekken waargenomen. Natuurlijk is het mogelijk dat de meeuw op andere plaatsen gewoon niet is opgemerkt. Een andere verklaring kan zijn dat hij na de broedtijd snel (nonstop?) naar zijn winterkwartier in Noordwijk vertrok. Dit zelfde gebeurde in het voorjaar in tegenovergestelde richting. De waarnemingen in Noordwijk lijken de tweede verklaring te ondersteunen.

Voor al de laatste 5 jaar is er vrij intensief naar PA14 in Noordwijk gespeurd. Hij had zijn vaste rustplaats op een schoorsteen aan de Weteringkade. Dick Passchier kon hem daar vanuit zijn keukenraam observeren.

Uit al deze waarnemingen blijkt dat hij met grote regelmaat vanaf de eerste dagen van augustus tot de laatste dagen van maart op de schoorsteen zat. Dat is ongeveer 8 maanden lang.

Het broedproces van de Stormmeeuw duurt precies twee maanden. Dit is de periode van de eileg tot het uitvliegen van de jongen. Voor die tijd vindt de balts en de nestbouw plaats, terwijl na het uitvliegen de jongen met hun ouders nog even rond de kolonie blijven hangen.

Alles bij elkaar blijven de broedvogels zo'n 3 maanden in en rond de broedplaats. Dan blijven er nog slechts 4 weken over waarin de vogel onderweg is van en naar de overwinteringsplaats. Daar komt nog eens bij dat met name de aankomstdatum in Noordwijk best een paar dagen over het hoofd kon worden gezien. Tenslotte stond hij niet iedere dag op de schoorsteen en zat Dick ook niet de hele dag op de uitkijk. Tekenend in dit verband is het telefoontje van Dick op 18 juli 2003 dat PA14 reeds gearriveerd was in Noordwijk.

Tenslotte heeft PA14 in Estland een naam gekregen van onderzoeker Kalev Rattiste. Hij stond er bekend als 'the chimneylover'. Dankzij de vele meldingen uit Noordwijk had hij ook in Estland een eigen gezicht gekregen.

foto Dick Passchier